

A Város Mindenkié Csoport és az Utcajogász csoport közös projektje

Zéró kilakoltatás projekt – hosszabb leírás

A Város Mindenkié (AVM) hajléktalan és lakhatási szegénységben élő emberekkel alulról szerveződő csoport öt éve működik szorosan együtt az Utcajogász csoport (UJ) jogászai csapatával a lakhatáshoz való jogért, és a lakhatási szegénységben élők helyzetének javításáért folytatott küzdelemben.

A rendszerváltás óta tartó szociál-, és lakáspolitikai folyamatok, illetve annak hiányosságai – mint az önkormányzati lakások tömeges privatizációja, a lakhatási / lakásfenntartási kiadások lebontása – eredményeként Magyarországon kiterjedt a lakhatási szegénység, és a hajléktalanság. Legalább másfél millióan vannak lakhatási válsághelyzetben országszerte. Nincs megfelelő rendszer a lakásfenntartás megfizethetőségének támogatására (különösen amióta 2015 márciusától megszűnt a központosított finanszírozott lakásfenntartási támogatás és adósságkezelési szolgáltatás), és hiányoznak a lakásvesztést, hajléktalanná válást megelőző programok, vagy nagyon rosszul működnek azok. A lakáspolitikai intézkedések, különösen az utóbbi pár évben inkább a középosztálynak vagy a jobb jövedelmi helyzetben lévőknek kedveznek. A lakhatással kapcsolatos jogi szabályozás gyenge, alul-szabályozott, ráadásul nincs a rászorulóknak nyújtott jogvédelem és jogsegély. Az önkormányzatok lakásgazdálkodása, illetve szociál-, és lakáspolitikai intézkedései is a szegényebbeket sújtják. Budapesten több belső kerület önkormányzata, köztük Józsefvárosé is, olyan lakhatási beavatkozásokat tesz, amelyek a kerület arculati modernizációjával párhuzamosan kiszorítják a szegény, kevésbé fizetőképese, és több szociális ellátásra szoruló lakosságot. Közben a lakosság lakhatásra vonatkozó jogtudatossága alacsony, az ahhoz kapcsolódó jogokról és jogszerű eljárásokról szóló ismerete meglehetősen alacsony.

Ezért az AVM és az Utcajogász együttműködésének célja a lakhatáshoz való jog elismertetése és érvényre juttatása, valamint a lakhatás megfizethetőségének javítását célzó intézkedések elérése a jog, az érdekvédelem, a kommunikáció és az aktivizmus eszközeivel.

A „Zéró kilakoltatást” projektünk egy, a VIII. kerületben alulról szerveződő, a lakhatási problémáktól érintett lakosokat bevonó, őket kollektív cselekvésre megszervező kezdeményezés. Célja az elhelyezés nélküli kilakoltatások megakadályozása, illetve azok tiltása a helyi szabályozásban. A projekt során feltérképezzük a lakhatási problémával küzdő eseteket, a bevonásukkal önszervező csoportot szervezünk, és kiválasztjuk a stratégiai ügyeket, amelyeken keresztül hatékonyabban nyomást gyakorolhatunk az önkormányzatra. Az egyéni érdekérvényesítésen túl célunk a kerület szegényekre káros lakhatási folyamatainak megállítása, és a lakhatási helyzet általános javítása.

A jogi munka részeként az egyes esetek kezelésében jogsegélyt nyújtunk lakás-kiürítési perekben, illetve végrehajtási eljárások felfüggesztése érdekében, feltárjuk az esetleges jogszerűtlen hatósági lépéseket, jogi képviselőt nyújtunk szabálysértési, adatkérési, és lakhatási diszkriminációs ügyekben, és folytatjuk a heti rendszerességű, „küszöb-nélküli”, köztéri jogsegély nyújtását a Blaha Lujza téren. Emellett a helyben bevont emberek és partner szervezetek jogtudasítása érdekében képzéseket tartunk, és olyan jogi kiadványokat készítünk, amelyek a lakhatási problémákkal, kilakoltatással kapcsolatos jogi ismereteket és eljárások leírásait közérthetően elmagyarázzák. A jogi munkát kiegészíti és erősíti az érintettek bevonásával, szervezésével történő érdekvédelmi munka, aktivizmus, illetve az ezeket összességében közvetítő sajtó és kommunikációs tevékenység.

A projekt előélete – eddigi tevékenységünk – eredményeink:

2014. vége

A lakhatási szempontból problematikus területek (válsággócok) azonosítása: ezek a VIII. kerületen belül zajló felgyorsított dzsentrifikáció, arculat-átalakítás kapcsán lebontásra ítélt épületek, amelyek nagy részét alacsonyabb jövedelműek lakják, leromlott állapotú önkormányzati bérlakásokban, nagy többségük tartozással terhelve, és sokszor jogcím nélküli lakóként.

2015. 1. féléve

- A lakhatási problémákkal küzdő, kilakoltatással fenyegetett eseteket felkutattunk, kapcsolatfelvételt kezdeményeztünk, közösségi találkozókat tartottunk a kerületben.
- A Kritikai Városműhellyel képzést tartottunk VIII. kerületi lakhatási problémával küzdőknek a kerület lakásgazdálkodásával, lakhatási folyamataival kapcsolatban.
- 2015. feb. 28.: Nyilvános közösségi akciót rendeztünk, hogy felhívjuk a figyelmet annak a törvénymódosításnak a várható negatív következményeire, amely eltörölte a központi lakásfenntartási támogatást és az adósságkezelést, és hogy tiltakozásunkat fejezzük ki a kilakoltatási moratórium végével (márc. 1.) a kilakoltatások újraindulása ellen.
- A tavasz folyamán több közösségi találkozót szerveztünk a programunkba bevont kerületi lakosoknak, akiknek az egyéni eseteiben jogi és érdekvédelmi támogatást is nyújtottunk.
- Nyáron több olyan kiadványt készítettünk és terjesztettünk a helyi lakosok között, amelyek segítik őket a jogszabályok és bürokratikus útvesztők közötti eligazodásban, és segítséget nyújtanak számukra ahhoz, hogy időben tegyenek kilakoltatásuk ellen. Ilyen a Kilakoltatási kisokos, vagy a „Lakásbérleti kisokos”, valamint az útmutató és letölthető formanyomtatvány a lakás-kiürítési végrehajtás felfüggesztéséhez.

2015 / II. fele:

- A közösségi médiában megjelentettük, és a sajtóhoz is eljuttattuk a kerületi lakhatási folyamatokat elemző írásunkat, amelyben rávilágítottunk arra, hogy a kerület vezetése módszeresen próbálja kiszorítani a szegényebb lakókat, hogy teret adjanak a magas árú, újjépítésű lakóparkokat építő ingatlanfejlesztőknek.
- 2015 őszén több, kilakoltatás által fenyegetett VIII. kerületi lakosnak segítettünk jogi és érdekvédelmi munkával. Intenzív sajtó és kommunikációs munkát folytattunk az ügyükben. Októberben, minden más nyomásgyakorlási eszköz kimerítése után, aktivistáink egy csoportja évlánccal próbálta megakadályozni egy súlyosan beteg házaspár és két gyermeke (egyikük kiskorú) kilakoltatását. Az akciót nagy sajtófigyelem kísérte, amely nyomást gyakorolt az önkormányzatra.
- Néhány nappal a kilakoltatást követően, több száz emberrel – köztük sok helyi lakossal - végigvonultunk a Józsefvároson az ötödik üres lakások menetével, ezzel is felhívva a figyelmet a kerület lakhatási problémáira, a felelőtlen lakáspolitikára ellen tiltakozva.
- Jelentős részben a kilakoltatás elleni közvetlen tiltakozás, a közvetett jogi és érdekvédelmi munka, a helyi lakosok mobilizálódása, valamint az arról beszámoló jelentős médiafigyelem keltette nyomás miatt józsefvárosi önkormányzata felfüggesztette a kilakoltatásokat, és bejelentette, hogy felülvizsgálják az ezzel kapcsolatos szabályozást és eljárásokat. Ennek köszönhetően több száz család kapott haladékot, és lehetőség nyílt a kerületi lakhatási szabályozás befolyásolására.
- Erre reagálva levelet írtunk a polgármesternek szakmai javaslatokkal, személyes egyeztetést kértünk, és a közmeghallgatáson egy érintett helyi lakos és egy tagunk felszólt.

JÖVŐBELI TEVÉKENYSÉGEINK

Konkrét célunk a következő időszakra: ne induljanak újra az elhelyezés nélküli kilakoltatások, a helyi rendelet úgy kerüljön módosításra, hogy tiltja az elhelyezés nélküli kilakoltatásokat.

A tervezett tevékenységek 2016. első és második felében:

A jogi munka keretében

- heti rendszerességgel küszöb nélküli jogsegélynyújtás folytatása egy forgalmas Bp.-i köztéren
- egyéni ügyek jogi esetkezelése
- jogi és szakpolitikai javaslat kidolgozása a bejelentett józsefvárosi rendelet-módosításához
- további közérthető jogi kisokosok, jogi eljárásokat megkönnyítő formanyomtatványok kidolgozása és terjesztése
- képzés helyi érdekvédőknek, aktivistáknak

Közösségszervezői munka, kommunikáció, és érdekvédelem

- partneri kapcsolataink erősítése helyi közösségekkel, civil csoportokkal Józsefvárosban
- közösségszervezési munka felfejlesztése, amelyben jogi és érdekvédelmi segítséggel megtámogatott önszervező csoport kollektív érdekérvényesítésbe kezd
 - lakossági fórumok szervezése – amelyen terjesztjük a kiadványainkat, és támogatjuk a lakók szerveződését,
 - a helyi lakosok önszervező csoportba szervezése, kollektív érdekérvényesítésük támogatása
- képzésekkel, tervezéssel, szerveződéssel felkészülés arra, hogy véget ér a kilakoltatási moratórium 2016 első felében
- kommunikációs és közösségi mobilizációs kampány az elhelyezés nélküli kilakoltatások megállításáért Józsefvárosban
- szakmai kiadvány készítése a terület lakhatási helyzetéről
- dzsentifikáció elleni küzdelem nemzetközi példáinak összegyűjtése és hasznosítása

Utca

Joász

AVAROS
MINDENKIE

A lakhatás alapvető emberi jog!
